

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2007
för Folkpensionsanstaltens fullmäktige

B 14/2008 vp

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

FÖR FOLKPENSIONSANSTALTENS FULLMÄKTIGE

2007

HELSINGFORS 2008

ISSN 0428-4313
Edita Prima Ab, Helsingfors 2008

FOLKPENSIONSANSTALTENS FULLMÄKTIGE

TILL RIKSDAGEN

I enlighet med 5 § 7 punkten i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001)
tillställer Folkpensionsanstaltens fullmäktige härmed riksdagen sin
verksamhetsberättelse för år 2007.

Helsingfors den 6 maj 2008

På Folkpensionsanstaltens fullmäktiges vägnar

Anneli Kiljunen

ordförande

Olli Valpola

sekreterare

INNEHÅLL

---

1. Allmänt.....	1
2. Kundservice och utveckling av verksamheten.....	1
3. Lagstiftning.....	3
4. Vissa specialfrågor.....	5
5. Fullmäktige.....	5
6. Revisorer.....	6
7. Bokslut och ansvarsfrihet.....	6
8. Centrala frågor som behandlats under året.....	6
9. Inspektionsresor och orientering i FPA:s verksamhet på krets- och lokalnivå.....	7
10. Bilagor.....	8

Bilagor

1. Förteckning över fullmäktige och ersättare.....	8
2. Revisionsberättelse.....	10
3. FPA:s forskningsarbete - centrala resultat och iakttagelser 2007.....	11

1. Allmänt

Fullmäktige och fullmäktiges arbetsutskott **sammanträdde** 10 gånger under 2007. Vid varje plenum presenterar generaldirektören en omfattande översikt av verksamheten vid Folkpensionsanstalten (FPA). I detta sammanhang behandlas som regel bland annat läget med finansieringen av FPA och de olika förmånssystemen, omkostnadernas utveckling, förmånernas genomströmningstider både på ett riksomfattande plan och vid försäkringskretsarna, nyckeltal som beskriver arbetsgemenskapen och personalen samt övriga aktuella ärenden. Samtliga direktörer medverkar vid plena och redogör vid behov för de ärenden som rör deras ansvarsområden. Generaldirektören och hans ställföreträdare deltar även i arbetsutskottets möten. Övervakningsrevisorn presenterar en rapport för fullmäktige en gång i kvartalet. För fullmäktige redovisas dessutom de viktigaste resultaten av den årligen återkommande FPA-barometerundersökningen och av övriga utredningar som gäller kundservice och andra funktioner vid FPA.

Förmånsutgifterna för den socialförsäkring som handhas av FPA uppgick till drygt 10,5 miljarder euro, en ökning med 0,4 % jämfört med 2006. Sjukförsäkringsersättningarna ökade mest, nästan med 6 %. Förmånsutgifternas andel av bruttonationalprodukten var 5,9 % och 23,3 % av samtliga sociala utgifter. Utgifterna för arbetslöshetsskyddet minskade med 13,5 %. Den största förmånen vad gäller antalet mottagare var sjukvårdersättningarna som betalades till 4,1 miljoner personer. Vid slutet av 2007 var t.ex. antalet mottagare av pension från FPA 780 000 och barnbidrag betalades för en miljon barn. Arbetsmarknadsstöd från FPA beviljades alltjämt drygt 200 000 personer 2007, trots att sysselsättningsläget förbättrats. På lång sikt fortsätter FPA:s sjukförsäk-

ringsutgifter att öka, medan pensionsförsäkringsutgifterna minskar.

Omkostnadernas andel av de totala kostnaderna var drygt 3,2 %, vilket kan anses skäligt. **De totala intäkterna** utgjorde knappt 11 miljarder euro, varav staten stod för knappt 58 %, försäkringspremierna och -avgifterna för 37 % och kommunerna för 5 %.

FPA hade vid slutet av 2007 totalt 5 756 **anställda**, av vilka 4 868 var anställda på heltid och 888 på deltid. Personalens åldersstruktur och den tilltagande pensioneringen gör det möjligt att anpassa personalantalet allt efter som verksamheten och arbetsmetoderna utvecklas.

2. Kundservice och utveckling av verksamheten

År 2007 inleddes **ett program för utvecklande av servicen**. Målet är ett FPA med enhetlig service med kundens behov i fokus och där kundens ärende sköts på ett övergripande sätt, enkelt och behändigt nära kunden. Kunden väljer själv att utträta sina ärenden via den lämpligaste servicekanalen: på webben, per telefon, på byrån, ett samserviceställe eller genom direktersättning, om det är möjligt. **Den elektroniska kommunikationen** har utvecklats aktivt vid FPA. Syftet är att överföra en stor del av ansökningarna till e-tjänsten. På webbsidorerna kan kunderna kontrollera sina förmånsutgifter och fylla i ansökningar. Under 2007 var antalet besök på FPA:s webbsidor 7,5 miljoner och antalet inloggningar av identifierade personkunder 1,3 miljoner. **Telefonservicen** har koncentrerats från byråerna till kontaktcentret, som har enheter i Jakobstad och i Joensuu och Lieksa. Till kontaktcentret styrs redan en tredjedel av de kundsamtal som mottas av FPA. Man har beslutat utvidga kontaktcentret till Jyväskylä 2008.

Inom FPA:s fem försäkringskretsar verkade vid årets slut 52 försäkringsdistrikt och 304 egna serviceställen. I slutet av 2007 fanns det 263 **byråer** som hade öppet dagligen, dvs. lika många som föregående år. Det fanns 41 filialmottagningar med begränsade öppettider och dessutom deltog FPA i 152 samserviceprojekt. Utvecklingen av **FPA-byråernas produktivitet** har redan under flera år varit betydligt gynnsammare än inom den övriga offentliga sektorn. **Sammanläggningen av försäkringsdistrikt** har fortsatt. Under året sammanslogs 9 försäkringsdistrikt inalles. Syftet med projektet för sammanläggning av försäkringsdistrikt, som alltså fortsätter med eftertanke, är att skapa förvaltningsmässigt starkare enheter, där det är lättare att trygga det kunnande som krävs, ordnandet av vikarier, utbildningen och en ändamålsenlig fördelning av resurserna. Inga byråer har dragits in, och för kunderna innebär sammanläggningen av distrikten inte något annat än eventuellt en bättre kundservice.

Fullmäktige har på alla sina möten fått en utredning om de olika förmånsansökningarnas **genomströmningstider**. FPA upprätthåller statistik i realtid över dem. Statistiken utvisar siffror för varje byrå, försäkringsdistrikt och -krets samt för hela landet. På så sätt kan arbetsledningen följa med genomströmningstiderna och vid behov styra om resurserna och vidareutveckla processerna. Också när det gäller arbetsutjämnningen som stöder sig på den elektroniska dokumenthanteringen är dessa uppgifter centrala: arbete kan överföras från stora överbelastade byråer till byråer som har kapacitet att hjälpa till med att avgöra ärenden.

Den statistik som uppgjorts förmånsvis över **genomströmningstider för hela 2007** visar att handläggningstiderna i styrkortet har uppnått till stora delar. Bäst nåddes målen i fråga om det allmänna bostadsbidraget där den

målsatta tiden var 22 dagar. Det riksomfattande medeltalet blev 19,6 dagar. Det mål på 15 dagar som satts upp för studiestödet underskreds med fyra inom fem försäkringskretsar, och det riksomfattande medeltalet blev 13,3 dagar. Målet för arbetslöshetsskyddet var ett medeltal på 7 dagar som nåddes bara inom en av kretsarna, men även de övriga kretsarna hade genomströmningstider på 7–8 dagar medan medeltalet för hela landet var 7,5 dagar. För sjukdagpenningarna var målsättningen 13 dagar som underskreds av bara två försäkringskretsar, men även andra kretsar hade handläggningstider som var under 14 dagar. Det riksomfattande medeltalet var 13,2 dagar. Bara en försäkringskrets nådde målet för handikappförmånerna, som var 40 dagar, men även andra kretsar hade handläggningstider på högst 43 dagar i snitt och antalet för hela landet var då 41 dagar. Sämst realiserades den målsatta tiden 28 dagar för rehabiliteringstjänster: intervallet för de fem försäkringskretsarna var ca 29–36 dagar och medeltalet för hela landet var 30,8 dagar.

Under året gjordes ca 13,5 miljoner **förmånsavgöranden** vid FPA, av vilka drygt 9 miljoner gällde sjukvårdersättningar. Knappt 30 000 avgöranden överklagades. Enligt lagstiftning som trädde i kraft vid början av 2007 överklagas FPA-besluten hos besvärnämnden för social trygghet. Landets fem regionala socialförsäkringsnämnder drogs in med verkan från 1.1.2007. Ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa överklagas hos besvärnämnden för utkomstskyddsärenden, medan ärenden som gäller studiestödet överklagas hos besvärnämnden för studiestöd.

Enligt 5 § i lagen om Folkpensionsanstalten har fullmäktige i uppgift att övervaka Folkpensionsanstaltens förvaltning och verksamhet ”med beaktande bland annat av kvaliteten på anstaltens tjänster och tillgången till dem”. Olikt många andra organisationer

inom den offentliga förvaltningen har FPA inte dragit in sina byråer. Ett **täckande servicenät** och skapandet av ett **mångsidigt system för uträttande av ärenden** är en positiv utveckling både med hänsyn till kundservicen och enligt fullmäktiges mening. Så har t.ex. den elektroniska kommunikationen utvecklats aktivt. Kvaliteten på handläggningen av avgöranden vid FPA utvärderas med instrument som mäter korrektheten, med förmånsspecifika övervakningsutredningar och med kontinuerlig uppföljning av genomströmningstiderna. **Kvaliteten på servicen** i övrigt utvärderas med enkätundersökningar som utförs både av FPA och av utomstående aktörer. I den barometerundersökning som utfördes 2007 fick FPA betyget 9. Även andra utredningar om kundbetjäningen och om verksamhetens tillförlitlighet har resulterat i höga betyg för FPA.

Från och med början av mars 2007 börjar FPA:s samtliga telefonnummer med 020 6, som kunden kan ringa upp antingen till

priset av ett lokalsamtal eller ett mobilsamtal enligt sitt eget anslutningsavtal. FPA står för den merkostnad som samtal till företagsnumret medför.

3. Lagstiftning

Enligt den verksamhetsberättelse för 2006 som fullmäktige godkände vid sitt möte 13.3.2007 har den nuvarande **organisationen av förvaltningen vid FPA**, som infördes 2002, fungerat bra i sig. Vid sitt möte 12.12.2006 förutsatte fullmäktige dock att man skulle utvärdera den nya verksamhetsmodellen, som grundar sig på lagen om Folkpensionsanstalten (17.8.2001/731), arbetsordningen för FPA som fastställts av fullmäktige samt ett behörighetsbeslut som fastställts av styrelsen (1.8.2006), med avseende på hur väl modellen fungerar och hur tydlig ansvarsfördelningen är. Yrjö Tuokko, övervakningsrevisor, och Markku Koskela, ordförande för FPA:s revisorer, fick i uppdrag att göra utvärderingen.

I sin promemoria 2.3.2007 ansåg utredarna bland annat att generaldirektören och hans ställföreträdare inte skulle vara medlemmar i styrelsen, utan styrelsen skulle i sin helhet bestå av personer utanför anstalten. Samtidigt skulle generaldirektörens roll förtydligas. Styrelsen skulle kunna delegera sina befogenheter endast till generaldirektören. Generaldirektören skulle presentera ärenden vid styrelsens möten samt fastställa bl.a. direktörernas arbetsfördelning och befogenheter. Förslagen gäller även resultatavtalsförfarandet vid FPA. Enligt promemorian skulle arbetsordningen fastställas av styrelsen och inte av fullmäktige.

Fullmäktige behandlade promemorian vid sitt möte 13.3.2007. Utifrån behandlingen lät fullmäktige utföra en närmare utredning om hurdana lag- eller beslutsändringar som förutsattes i promemorian 2.3.2007. Promemorian behandlades vid fullmäktiges arbetsutskott 30.3.2007 och sändes med ett beslut som fullmäktige fattade enhälligt vid plenum 3.4.2007 till social- och hälsovårdsministeriet för behövliga åtgärder.

Social- och hälsovårdsministeriet inledde tjänstemannaberedningen avseende lagändringen i september 2007 och regeringens proposition gavs 26.10.2007. En lag om ändring av lagen om Folkpensionsanstalten trädde i kraft 1.1.2008. Innehållet i lagen motsvarade fullmäktiges förslag till ändringar. Utifrån detta utsåg fullmäktige en ny styrelse för Folkpensionsanstalten.

Projektet med att **förenkla och förtydliga lagstiftningen** fortsatte under 2007. Lagstiftningen om utkomstskyddet för arbetslösa reviderades i sin helhet med början från 2003. Den nya sjukförsäkringslagen trädde i kraft 1.1.2005 och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner 1.10.2005. Lagstift-

ningen om de pensions- och handikappförmåner som utges av FPA reviderades och trädde i kraft 1.1.2008. I **den nya folkpensionslagen** samlades alla de förmåner som FPA betalar till pensionstagare (folkpensioner, familjepensioner, barnförhöjningar etc.). För att den nya lagen skulle bli så tydlig som möjligt reglerades införandet av den i en separat lag. I lagen samlades även de bestämmelser som förblir i kraft bara en begränsad tid. Bestämmelser som inte längre tillämpas upphävdes.

Vid revideringarna av de ovan nämnda lagstiftningspaketen har man beaktat principerna i **grundlagen**, bl.a. vilka frågor som måste bestämmas genom lag. En del frågor som tidigare reglerats i förordning samt etablerade tolkningar som ingått i anvisningar regleras nu i lag. Samtidigt avsåg man att förenhetliga bestämmelserna om förfaringsätten.

Fullmäktige, som *upprepade gånger har krävt att lagstiftningen förtydligas*, noterar med tillfredsställelse att detta arbete har avancerat. Konstateras bör dock att de innehållsmässiga grunderna i de olika systemen inte nämnvärt kunnat förenklas i samband med revideringarna, som främst varit av författningsteknisk natur. Antalet separata förmåner är alltjämt stort, och förmånsgrunderna liksom även de olika begreppen och definitionerna skiljer sig från varandra även då det inte finns skillnader i sak.

En **kommitté med uppgift att reformera socialförsäkringen** (SATA) tillsattes 14.6.2007. Syftet med reformen är att garantera en tillräcklig nivå på grundtryggheten i olika livssituationer så att ingen ska behöva vara hänvisad till den sista utvägen, utkomstskyddet. Syftet är även att göra det mera lönsamt att arbeta. Inom ramen för reformen utvärderar man hur beskattningen och de olika grundtrygghetsförmånerna skulle kunna samordnas för att åstadkomma en mera välfung-

erande arbetsmarknad. Reformen ska genomföras så, att finansieringen av socialförsäkringen står på en stadig grund i ett långt tidsperspektiv.

Ett viktigt syfte med reformen är att *förenkla och förtydliga* systemet. *Detta syfte anses fullmäktige vara särskilt viktigt* vid sidan av de övriga viktiga bl.a. socialpolitiska, målen. *Lagstiftningen om utkomtskyddet borde samlas till en helhet där förutsättningarna för rätten till olika förmåner, principerna för förmånsbeloppet samt kundens rättigheter och skyldigheter skulle framgå på ett sätt som är tydligt och transparent, i stället för att utgå från förvaltnings-, finansierings- och systemaspekten.* Fullmäktige har redan tidigare betonat att *förfaringsätten för verkställigheten av de olika förmånerna (ansökningsförfarandet, beslutsgivningen, utbetalningen, rättelseförfarandet, besvärprocessen etc.) borde vara så kongruenta som möjligt, med en samlad reglering.*

Socialförsäkringsreformen genomförs gradvis och de första förslagen läggs fram i riksdagen senast under höstsessionen 2008. Kommittén har för avsikt att slutföra sitt arbete före utgången av 2009. En socialpolitisk ministergrupp följer med och leder kommitténs arbete.

4. Vissa specialfrågor

Vid slutet av 2006 inleddes det förberedande arbetet med att överföra verkställigheten av **underhållsstödet** till FPA fr.o.m. 1.4.2009. Avsikten är även att FPA ska ta hand om ordnandet av **tolkningstjänster** för gravt handikappade fr.o.m. 2010.

För hälso- och sjukvården bygger FPA upp riksomfattande datasystemtjänster (ett nationellt hälsoarkiv, KanTa) 2007–2009. Uppbyggandet av datasystemen grundar sig på ny lagstiftning som trädde i kraft 2007. I lagen

om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården och lagen om elektroniska recept regleras FPA:s uppgifter i samband med realiseringen av ett gemensamt datasystem för hälso- och sjukvården och apoteken. Social- och hälsovårdsministeriet svarar för definierandet av KanTa-systemen.

Leverantören av det elektroniska patientarkivet och av e-receptet utsågs genom konkurrensutsättning i september 2007. E-receptet tas i bruk under det sista kvartalet 2008. Det elektroniska arkivet blir klart 2009. FPA svarar för att den förbindelse som krävs för att medborgarna ska komma åt att se på sina uppgifter byggs upp i hälsoarkivet. Medborgarna kan gå in och se på sina egna recept- och patientuppgifter och även övervaka användningen av dem inom hälso- och sjukvården via internet. Planeringsprojektet inleddes 2007 och tjänsten (eKatselu) tas i bruk gradvis 2008–2011.

5. Fullmäktige

Som Folkpensionsanstaltens **fullmäktige** verkade från början av 2007 till 3.5.2007 riksdagsledamöterna Maija Perho (ordförande), Pirkko Peltomo (vice ordförande), Anne Holmlund, Anne Huotari, Valto Koski, Marjaana Koskinen, Kirsi Ojansuu, Juha Rehula, Paula Risikko, Seppo Särkiniemi, Jaana Ylä-Mononen samt ledande läkaren Niilo Keränen.

Till **arbetsutskottet** hörde till 3.5.2007 utom ordföranden och vice ordföranden fullmäktige Anne Huotari, Kirsi Ojansuu och Juha Rehula. Fullmäktiges **sekreterare** var planeringschef Olli Valpola.

Under den första lagtima riksdagen efter riksdagsvalet i mars 2007 förrättade riksdagen val av nya fullmäktige och ersättare den 3 maj 2007. Följande riksdagsledamöter utsågs: Anneli Kiljunen, Eero Lehti, Hannakaisa Heikkinen,

Timo Kaunisto, Hannes Manninen, Paula Sihto, Sanna Lauslahti, Arja Karhuvaara, Valto Koski, Kari Rajamäki, Unto Valpas och Kirsi Ojansuu. Fullmäktige utsåg Anneli Kiljunen till ordförande och Eero Lehti till vice ordförande.

Till arbetsutskottet utsågs utom ordföranden och vice ordföranden fullmäktige Hannes Manninen, Kirsi Ojansuu och Unto Valpas. Fullmäktiges sekreterare var planeringschef Olli Valpola.

6. Revisorer

Revisorerna bistår fullmäktige i övervaknings- och revisionsarbetet. Revisorerna höll år 2007 fem revisionsmöten förutom årsrevisionen. CGR-revisorn och andra revisorer vid hans revisionsbyrå bedrev en kontinuerlig övervakning, och för varje kvartal lämnade CGR-revisorn en redogörelse till fullmäktige och revisorerna.

De av fullmäktige utsedda revisorerna var professor CGR Markku Koskela (ordförande; ersättare professor CGR Kalervo Virtanen), riksdagsledamot Jukka Roos (vice ordförande; ersättare riksdagsledamot Sirpa Paatero), riksdagsledamot Esko Ahonen (biträdande direktör Markku Auvinen), riksdagsledamot Hannu Hoskonen (stadsdirektör FöD Jorma Rasinmäki), riksdagsledamot Esko Kurvinen (EM Lea Krank), riksdagsledamot Irja Tulonen (riksdagsledamot Ahti Vielma), riksdagsledamot Tuula Väätäinen (riksdagsledamot Iivo Polvi) samt EM, CGR Yrjö Tuokko (CGR Olavi Guttorm). Sekreterare för revisorerna var ansvarige juristen Reijo Hyvönen.

7. Bokslut och ansvarsfrihet

Den 3 april 2007 fastställde fullmäktige Folkpensionsanstaltens **bokslut** för 2006 och beviljade styrelsen ansvarsfrihet för 2006. Vid

sitt möte den 10 april 2008 beviljade fullmäktige styrelsen ansvarsfrihet för 2007. Protokollen över fullmäktiges plena har tillställts revisorerna och styrelsen för kännedom.

8. Centrala frågor som behandlats under året

Vid sina möten 9.10.2007, 6.11.2007 och 4.12.2007 behandlade fullmäktige situationen med handläggningen av de besvär som lämnats in till besvärsnämnden för social trygghet. Fullmäktige godkände vid sitt möte 4.12.2007 ett ställningstagande i ärendet, och sände utifrån detta en skrivelse till social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet. I skrivelsen uppmanade fullmäktige social- och hälsovårdsministeriet att vidta behövliga åtgärder för att påskynda handläggningen vid besvärsnämnden för social trygghet. I skrivelsen konstaterade fullmäktige dessutom att den nuvarande handläggningstiden på 13 månader med hänsyn till rättsskyddet och medborgarnas försörjning inte på något sätt är godtagbar. Social- och hälsovårdsministeriet har börjat vidta åtgärder för att förbättra handläggningssituationen, och styrelsen torde under riksdagens vårsession lämna ett lagförslag till riksdagen med förslag till insatser för att effektivisera nämndens arbete.

Fullmäktige har dessutom behandlat bl.a. följande frågor med anknytning till FPA:s **verksamhet**:

- en utredning om hur FPA:s förvaltning fungerar och hur tydlig ansvarsfördelningen är
- beredningsarbetet med e-recept och ett elektroniskt patientdatasystem
- läkemedelskostnaderna för olika sjukdomsgrupper, effekterna av olika insatser på läkemedelsersättningarna samt alternativ till framtida lösningar
- verksamheten 2006: styrkortet 2007–2010, ett sammandrag av kundresponsen 2004–2006, projektportföljen 2008–2011

samt programmet för den planerade serviceverksamheten 2008–2011

- FPA:s verksamhets- och ekonomiplan 2008–2011 och resultatavtalen
- FPA:s riskhanteringsplan 2008
- klagomål från Vakuutusongelmaisten liitto ry
- TAHA-projektet
- tryggnad och bedömning av arbetsförmågan som utvecklingsobjekt samt sjukpensionsfrågor
- en metod för bedömning av den individuella funktionsförmågan (PCA)
- programmet för FPA:s 70-årsdag
- arbetsproduktiviteten vid FPA
- Riksdagens skrivelse om Folkpensionsanstaltens fullmäktiges verksamhetsberättelse 2006
- FPA:s verksamhet vad gäller kapitalplacering
- överföringen av ansvaret för tolktjänster för handikappade på FPA.

Dessutom behandlades följande frågor i avslutning till **förmånerna** och förmånslagstiftningen:

- olika projekt för utvecklingen av FPA-rehabiliteringen samt en plan för användningen av de medel som anslagits för den prövningsbaserade rehabiliteringen 2008–2010
- frågan om att överföra verkställigheten av underhållsstödet till FPA samt den kommunala personalens ställning i samband med en överföring
- effekterna av en eventuell strejk inom databranschen för utbetalningen av FPA-förmånerna.

9. Inspektionsresor och orientering i FPA:s verksamhet på krets- och lokalnivå

Fullmäktige företog en **inspektionsresa** till Södra Finlands försäkringskrets 13–14.8.2007, bekantade sig med verksamheten vid kretsen och vid Helsingfors försäkringsdistrikt och

granskade även verksamheten vid byrån i Lojo, Nordvästra Finlands försäkringsdistrikt, och vid byrån i Hagalund, Esbo försäkringsdistrikt.

I Helsingfors försäkringsdistrikt fick fullmäktige en utredning om verksamheten och om omorganiseringen av byråerna. Vid byrån i Lojo behandlades bland annat vidareutvecklingen av FPA:s servicekanaler och serviceprocessen. I Esbo försäkringsdistrikt presenterades verksamhetsmodellen för Esbo, arbetsutjämningen närmast avseende Norra Finlands försäkringskrets samt mottagandet av arbetsuppgifter från Päijät-Häme försäkringsdistrikt.

10. Bilagor

Som bilagor ingår en förteckning över fullmäktige och ersättare (*bilaga 1*), revisionsberättelsen (*bilaga 2*) och FPA:s forskningsavdelnings översikt av forskningens centrala resultat och iakttagelser 2007 (*bilaga 3*).

Helsingfors den 6 maj 2008

Anneli Kiljunen

Hannakaisa Heikkinen

Arja Karhuvaara

Timo Kaunisto

Valto Koski

Sanna Lauslahti

Eero Lehti

Hannes Manninen

Kirsi Ojansuu

Kari Rajamäki

Paula Sihto

Unto Valpas

FÖRTECKNING ÖVER FULLMÄKTIGE OCH ERSÄTTARE

Fullmäktige 1.1–3.5.2007

Perho, Maija, riksdagsledamot

Ersättare:

Asko-Seljavaara, Sirpa,
riksdagsledamot

Peltomo, Pirkko, riksdagsledamot

Lahtela, Esa, riksdagsledamot

Holmlund, Anne, riksdagsledamot

Tiura, Marja, riksdagsledamot

Huotari, Anne, riksdagsledamot

Immonen, Mikko, riksdagsledamot

Keränen, Niilo, ledande läkare

Paloniemi, Aila, riksdagsledamot

Koski, Valto, riksdagsledamot

Seppälä, Arto, riksdagsledamot

Koskinen, Marjaana, riksdagsledamot

Kähkönen, Lauri, riksdagsledamot

Ojansuu, Kirsi, riksdagsledamot

Meriläinen, Rosa, riksdagsledamot

Rehula, Juha, riksdagsledamot

Vihriälä, Jukka, riksdagsledamot

Risikko, Paula, riksdagsledamot

Salo, Petri, riksdagsledamot

Särkiniemi, Seppo, riksdagsledamot

Tölli, Tapani, riksdagsledamot

Ylä-Mononen, Jaana, riksdagsledamot

Löv, Pehr, riksdagsledamot

FÖRTECKNING ÖVER FULLMÄKTIGE OCH ERSÄTTARE

Fullmäktige fr.o.m. 3.5.2007

Kiljunen, Anneli, riksdagsledamot

Ersättare:

Haatainen, Tuula, riksdagsledamot

Kuusisto, Merja, riksdagsledamot,

fr.om. 18.9.2007

Lehti, Eero, riksdagsledamot

Larikka, Jari, riksdagsledamot

Heikkinen, Hannakaisa, riksdagsledamot

Paloniemi, Aila, riksdagsledamot

Karhuvaara, Arja, riksdagsledamot

Salo, Petri, riksdagsledamot

Kaunisto, Timo, riksdagsledamot

Salovaara, Pertti, riksdagsledamot

Koski, Valto, riksdagsledamot

Taiveaho, Satu, riksdagsledamot

Lauslahti, Sanna, riksdagsledamot

Asko-Seljavaara, Sirpa,

riksdagsledamot

Manninen, Hannes, riksdagsledamot

Henriksson, Anna-Maja,

riksdagsledamot

Ojansuu, Kirsi, riksdagsledamot

Sinnemäki, Anni, riksdagsledamot

Rajamäki, Kari, riksdagsledamot

Koskinen, Marjaana,

riksdagsledamot

Sihto, Paula, riksdagsledamot

Kärkkäinen, Kari, riksdagsledamot

Valpas, Unto, riksdagsledamot

Tiusanen, Pentti, riksdagsledamot

Till Folkpensionsanstaltens fullmäktige

Vi har granskat **Folkpensionsanstaltens** bokföring, verksamhetsberättelse, bokslut och förvaltning för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2007. Styrelsen har upprättat bokslutet och verksamhetsberättelsen. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter för Folkpensionsanstalten och pensionsansvarsfonden. På grundvalen av granskningen ger vi ett utlåtande om bokslutet, verksamhetsberättelsen och förvaltningen.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsd. Bokföringen samt principerna för, substansen i och presentationen av verksamhetsberättelsen och bokslutet har granskats i tillräcklig omfattning för att konstatera att verksamhetsberättelsen och bokslutet inte innehåller väsentliga fel eller brister. Vid granskningen av förvaltningen har vi försäkrat oss om att styrelsemedlemmarna har handlat i enlighet med lagen om Folkpensionsanstalten.

Räkenskapsövervakningen vid Folkpensionsanstalten har skötts av Yrjö Tuokko, CGR.

Vårt utlåtande är att bokslutet, som för räkenskapsperioden utvisar ett överskott på 80 280 780,60 euro sedan ett garantibelopp på 557 129 916,29 euro erhållits från staten för täckning av folkpensionsförsäkringens totalutgifter, är upprättat i enlighet med lagen om Folkpensionsanstalten, de principer för bokslutet som godkänts av fullmäktige för Folkpensionsanstalten samt i tillämpliga delar bokföringslagen och andra bestämmelser om upprättande av bokslut. Bokslutet och verksamhetsberättelsen ger på det sätt som avses i de ovan nämnda bestämmelserna och bokslutsprinciperna en riktig och tillräcklig bild av resultatet av Folkpensionsanstaltens verksamhet och dess ekonomiska ställning. Verksamhetsberättelsen stämmer överens med bokslutet. Bokslutet kan fastställas och styrelsemedlemmarna beviljas ansvarsfrihet för den av oss granskade räkenskapsperioden.

Helsingfors den 2 april 2008

Markku Koskela
CGR

Esko Ahonen

Hannu Hoskonen

Esko Kurvinen

Jukka Roos

Irja Tulonen

Tuula Väättäin

Yrjö Tuokko
CGR

FPA:S FORSKNINGSGÄRBE - CENTRALA RESULTAT OCH IAKTTAGELSER 2007

Mikrosimuleringsmodellen JUTTA

Vid FPA:s forskningsavdelning har en mikrosimuleringsmodell kallad JUTTA utvecklats för skattelagstiftningen och lagstiftningen om social trygghet. Med modellen efterbildas eller simuleras lagstiftningens effekter på de förmåner hushållen får och de skatter de betalar. Modellen har utarbetats i samarbete med Löntagarnas forskningsinstitut och Åbo Akademi. Det modellkomplex som nu finns till förfogande omfattar de centrala delarna av Finlands lagstiftning om social trygghet och personbeskattning åren 1990-2008 och delvis också från längre tid tillbaka.

Vid forskningsavdelningen har simuleringsmodellen använts i forskningsprojekt där man utrett bl.a. hur ändringar i det sociala trygghetssystemet och skattesystemet har påverkat systemets sporrande effekt och inkomstfördelningen. Modellen har också använts i beräkningar som gäller den ekonomiska grundtryggheten och reformförslag om grundtryggheten.

Modellen ställs till fritt förfogande för forskare vid forskningsanstalter, högskolor och organisationer. För att få använda simuleringsmodellerna krävs ändå ett användningstillstånd för materialet, vilket kan köpas från Statistikcentralen. Avtal om användning av modellen har redan ingåtts med några forskningsanstalter och organisationer. Ytterligare uppgifter: Pertti Honkanen, pertti.honkanen@kela.fi

Ersättningsbegränsning och priskonkurrens dämpade ökningen av läkemedelsersättningarna

År 2007 betalades 1 142 miljoner euro i läkemedelsersättningar, vilket är 3,8 procent mera

än år 2006. Ökningen är rätt måttlig i jämförelse med den ökning som ägde rum i början av 2000-talet, och den beror närmast på att antalet specialersättningar har ökat.

Kostnaderna för lipidläkemedel och de ersättningar som betalades för dem var cirka en femtedel lägre än föregående år, fastän antalet användare ökade med 10 procent. Detta berodde i hög grad på den ersättningsbegränsning för dyra lipidläkemedel, atorvastatin och rosuvastatin, som trädde i kraft i början av oktober 2006 och på priskonkurrensen från förmånligare lipidläkemedel. Till följd av ersättningsbegränsningen inleds lipidbehandling numera nästan undantagslöst med någon billig statin och man övergår till dyrare statiner endast om de billigare läkemedlen inte har haft effekt.

Också den generiska substitutionen ger besparingar i utgifterna för läkemedelsersättningar. Utbyte av läkemedel till billigare preparat gav år 2007 en besparing på cirka 35 miljoner euro, av vilken hälften kom patienterna och hälften sjukförsäkringen till godo.

Källor: Martikainen J, Maljanen T. *Statiinien käyttäjämäärä kasvaa, mutta kustannukset ovat vähentyneet*. Suomen Lääkärilehti (Finlands Läkartidning) 62: 3188–3191, 2007.

Saastamoinen LK. *Statiinit vaihdetaan harvoin edullisemmasta takaisin alkuperäiseen*. Suomen Lääkärilehti (Finlands Läkartidning) 63: 282–284, 2008.

Månadsstatistik från FPA:s aktuarial- och statistikavdelning (www.kela.fi/tilasto).

FPA:s forskningsavdelnings statistik över den generiska substitutionen (www.kela.fi/tutkimus).

FPA:S FORSKNINGSRARBETE - CENTRALA RESULTAT OCH IAKTTAGELSER 2007

Pappor med medelstora inkomster tar ut mest pappaledighet, pappor med höga inkomster mest föräldraledighet

Att papporna ska utnyttja familjeledigheterna mera än hittills är ett allmänt familjepolitiskt mål som kunde främja jämställdheten mellan kvinnor och män såväl på arbetsmarknaden som hemma. För att hitta de rätta familjepolitiska medlen behövs information om varför pappor inte utnyttjar familjeledigheter och varför de inte tar ut längre familjeledigheter. I ett projekt som genomfördes vid FPA år 2007 utreddes saken för första gången med hjälp av ett brett registermaterial.

Var fjärde pappa hade inte alls utnyttjat familjeledigheterna och bara var tionde hade varit föräldraledig. I vilken utsträckning papporna utnyttjade familjeledigheter och hur länge de var familjelediga påverkades av många faktorer. En viktig faktor var pappans ställning på arbetsmarknaden. Arbetslösa och studerande pappor och andra pappor som stod utanför arbetsmarknaden lät ofta bli att ta ut familjeledigheter.

Ju högre utbildning mamman och pappan hade, desto vanligare var det att papporna tog ut familjeledigheter i allmänhet och föräldraledighet i synnerhet. Däremot var de ekonomiska faktorernas samband med hur papporna tog ut familjeledigheter komplicerat. När inkomsterna ökade lät allt färre pappor bli att ta ut familjeledigheter. Detta höll ändå inte streck i fråga om de pappor som hade de allra högsta inkomsterna. Dessa pappor var familjelediga i mindre utsträckning än papporna med medelstora inkomster. Däremot ökade den föräldraledighet som togs ut stadigt i takt med högre inkomster. Dessutom påverkade familjestruk-

turen, pappans yrke och arbetsplatsens egenskaper i vilken utsträckning papporna tog ut familjeledigheter.

Källa: Hämäläinen U, Takala P. *Isien perhevapaat ja tasa-arvo*. I publikationen: Lilja R, Asplund R, Kauppinen K (toim.) *Perhevapaavalinnat ja perhevapaiden kustannukset sukupuolten välisen tasa-arvon jarruina työelämässä?* Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (Social- och hälsovårdsministeriets utredningar) 69, 2007.

Föräldrarnas inkomster utgör ofta ett hinder för att unga studerande ska få studiestöd

I ett gemensamt projekt mellan undervisningsministeriet och FPA:s forskningsavdelning undersöktes livssituationen och utkomsten för studerande på andra stadiet, dvs. gymnasieelever och personer som studerar för en yrkesinriktad grundexamen. Enligt undersökningen är ålder och boendeform de faktorer som inverkar mest på utkomsten.

För studerande på andra stadiet som inte har fyllt 20 år påverkas studiestödets storlek av föräldrarnas inkomster oavsett om den studerande bor hos sina föräldrar eller på egen hand. Gränserna för föräldrarnas inkomster var tidigare så låga att endast 18 % av gymnasieeleverna och cirka hälften av de studerande inom den grundläggande yrkesutbildningen fick studiestöd våren 2006. Svårast var situationen för dem som bodde på egen hand. Av dem som studerade för en yrkesinriktad grundexamen uppgav 45 % i undersökningen att deras ekonomiska situation var svag eller mycket svag.

Gränserna för föräldrarnas inkomster har höjts åren 2006 och 2007. Nu får allt flera ungdoms-

mar studiestöd och för en del höjs stödbeloppet betydligt. I fråga om barnfamiljer med två försörjare innebär ändringen av inkomstgränserna att ungdomar som befinner sig rätt nära gruppen med medianinkomst kommer med bland stötagarna och i fråga om barn till ensamstående föräldrar att endast den tionedel som hör till den högsta inkomstgruppen blir utan studiestöd. Närmare uppgifter finns i publikationen Hämäläinen U, Juutilainen V-P, Hellsten K. *Lukiolaisten ja ammatillista perustutkintoa suorittavien elämäntilanne ja toimeentulo.*

Från högskola till arbetsliv – med en utländsk eller inhemsk examen som kanal

I en samnordisk studie undersöks övergången från högskola till arbetsliv. De personer som har avlagt högskoleexamen utomlands med hjälp av studiestöd är föremål för särskilt intresse och studeras i relation till dem som utexaminerats i hemlandet. Det finländska undersökningsmaterialet bygger på en enkät som utfördes våren 2007.

För såväl dem som avlagt examen utomlands som dem som gjort det i Finland utgjorde studiestödets studiepenning och bostadstillägg den viktigaste finansieringskällan. För dem som studerat utomlands var studielån den näst viktigaste finansieringskällan. För dem som avlagt examen i hemlandet var egna arbetsinkomster den näst viktigaste finansieringskällan och studielån kom först på fjärde plats. Av dem som avlagt examen utomlands med hjälp av studiestöd bor 43 procent fortfarande utomlands.

Av dem som studerat utomlands var 16 procent och av dem som studerat i hemlandet 13 procent arbetslösa direkt efter utexamineringen. Tre år efter utexamineringen hade andelen arbetslösa sjunkit avsevärt i båda grupperna. De som avlagt sin examen i Finland hade etablerat sig snabbare på arbetsmarknaden än de som tagit sin examen utomlands. Enligt de flesta av dem som studerat utomlands känner arbetsgivarna i Finland inte till utländska examina. Miia Saarikallios, Vesa-Pekka Juutilainens och Katri Hellstens forskningsrapport i ämnet blir klar sommaren 2008.

Hur blev Finland ett effektutvärderande samhälle?

Vid utvecklingen av välfärdstjänsterna vill man i allt större utsträckning använda sig av information om effekter. Nästan alla aktörer inom förvaltningen förväntas utvärdera effekterna av sin verksamhet. I detta syfte har det tillsatts utvärderingsenheter, projekt, utvecklingsprogram och informationssystem.

Frågor om effekter ställdes redan för drygt hundra år sedan när den finländska socialpolitiken formades. Utvärderingen av effekter har utvecklats såväl när välfärdssamhället har byggts ut som när dess utbyggnad har bromsats upp. Effektutvärderingen började sprida sig till välfärdssamhällets funktioner i slutet av 1980-talet när reformerna inom den offentliga sektorn förde med sig krav på produktivitet inom tjänsterna.

I fråga om välfärdstjänsterna har man efter hand gått in för åtminstone åtta olika sätt att utvärdera effekter. Dessa sätt är det statistiska, det experimentella, det målbaserade, det behovsbaserade, det interaktionsorienterade, det resultatrelaterade, det kvalitetsbaserade och det evidensbaserade sättet. De problem som är förknippade med effektutvärderingen beror på att det finns flera än ett slag av regler för att nå fram till adekvat information. Resultaten har publicerats i Marketta Rajavaaras undersökning *Vaikuttavuusyhdistyskunta. Sosiaalisten olojen arvostelusta vaikutusten todentamiseen*.

Möten mellan människor och system

Kohtaamisia (2007) är en dokumentärfilm regisserad av Jyrki Heinonen, där möten mellan det sociala trygghetssystemet och medborgare beskrivs genom enskilda människöden. Dokumentärfilm är en ny metod att bedriva forskning och presentera forskningsre-

sultat. Dokumentärfilmens uttryckskraft och många plan ger en bättre möjlighet än de traditionella forskningsmetoderna att nå fram till livets mångfald och mottagarna.

Dokumentären följer två FPA-tjänstemän, av vilka den ena arbetar i Ivalo, den andra i Helsingfors. Filmen följer deras liv i kundbetjäningen och på fritiden. Den ena av huvudpersonerna konfronteras med produktivitetsvärden, den andras förståelse för klientens ställning fördjupas på grund av den egna sonens sjukdom. Filmen har getts ut i såväl DVD- som VHS-format.

Speltid: 47 minuter.

Hur skulle medborgarna rädda välfärdssamhället?

Fick de personer som i en enkät tilldelades rollen som beslutsfattare bestämma, skulle de inte försäkra det nuvarande välfärdssamhällets tjänster eller förmåner. Svarspersonerna skulle rentav vara beredda att höja inkomstskatterna om pengarna användes för hälso- och sjukvården. Det nuvarande systemet har ett brett stöd, visar opinionsundersökningen som har publicerats av FPA. Få av svarspersonerna var villiga att skära ned på utkomststödet eller nivån på eller utbetalningstiden för utkomstskyddet för arbetslösa, även om det skulle möjliggöra skattesänkningar.

När det gäller inkomstskillnaderna är finländarna kritiskt inställda. Svarspersonerna ansåg att löneskillnaderna mellan olika yrkesgrupper borde minskas genom att höja inkomsterna för dem som har de lägsta lönerna, t.ex. städare, sjukskötare och klasslärare. Halften av svarspersonerna var beredda att skärpa skatteprogressionen. Svarspersonerna gavs en realistisk och noggrann bedömning av de kostnader som en förbättring av den offentliga servicen och den sociala tryggheten skulle medföra. Resultaten har publicerats i under-

sökningen Forma P, Kallio J, Pirttilä J, Uusitalo R. *Kuinka hyvinvointivaltio pelastetaan? Tutkimus kansalaisten sosiaaliturvaa koskevista mielipiteistä ja valinnoista.*

Avtalet om närståendevård måste utvecklas

Oron för det växande omsorgsbehovet och de ökade omsorgskostnaderna har gjort det ännu mera lockande att engagera de vårdbehövandes familjer i omsorgsarbetet. Avtalet om närståendevård väcker ändå många juridiska frågor.

I en undersökning föreslås att kommunen ska ges ett större ansvar än hittills för säkerheten i närståendevården. Till exempel i fall där den vårdbehövande behandlas illa, kan han eller hon ofta inte använda sig av de medel som står till buds – att göra brottsanmälan, kräva ersättning eller byta vårdform.

I undersökningen föreslås också att det valda instrumentet, avtalet, ska vidareutvecklas med utgångspunkt i den proaktiva juridikens idéer. Avtalen om närståendevård kunde vara mera individuella, så att de mera flexibelt kan beakta förändringar i de vårdande familjernas situation och trygga en lyckad närståendevård. Resultaten har publicerats i Laura Kallioma-Puhas undersökning *Vanhoille ja sairaille sopivaa? Omaishoitotosopimus hoidon instrumenttina.*

Störningar i den mentala hälsan besvärar allt flera

De besvär som störningar i den mentala hälsan orsakar i människors vardag och förmåga att klara sig i arbetslivet ökar och blir mera omfattande. År 2006 inleddes sammanlagt 366 900 sjukdagpenningssperioder, av vilka 61 100 på grund av störningar i den mentala hälsan. Av dessa inleddes över hälften

på grund av depression. Jämfört med år 2000 har ökningen av sjukdagpenningssperioder som inleds på grund av depression varit 33 procent, för männens del 25 och för kvinnornas del 38 procent.

Ett alarmerande faktum är att störningar i den mentala hälsan allt oftare orsakar besvär också i barns vardag. Under de sex senaste åren har antalet barn i åldern 11–15 år som fått vårdbidrag ökat från 3 000 till 5 200, dvs. 72 procent. Ämnet har behandlats i en artikel av Raimo Raitasalo och Kaarlo Maaniemi publicerad i tidskriften *Sosiaalivakuutus* 6/2007 (<http://www.kela.fi/sosiaalivakuutus>).

FPA har också publicerat en undersökning som behandlar RBDI-enkäten, dvs. en enkät om sinnesstämningar som har använts i nästan trettio år och som har visat sig vara ett lättanvänt och bra hjälpmedel för professionella för tidig diagnostisering av depression. Enkäten har använts allmänt bland annat inom skol- och företagshälsovården. Resultaten har publicerats i Raimo Raitasalos undersökning *Mielialakysely. Suomen oloihin Beckin lyhyen depressiokyselyn pohjalta kehitetty masennusoireilun ja itsetunnon kysely.*

En psykosbenägen patient behöver hjälp i ett tidigt stadium

Uppföljande undersökningar av psykos, särskilt av schizofreni, har visat att behandlingsresultaten ännu är rätt begränsade fastän behandlingsmetoderna har utvecklats. En av de viktigaste orsakerna till detta anses vara att vård söks med fördröjning. Tidig upptäckt av de första symptomen på psykos och behandling som sätts in i ett tidigt stadium kunde väsentligt förbättra prognosen för en psykos och rentav förhindra att den bryter ut.

Kvinnor söker psykiatrisk öppenvård oftare än män. I en uppföljande undersökning finansierad

av FPA och Europeiska kommissionen sökte patienterna ofta vård med fördröjning, eftersom de inte upplevde sina egna problem som allvarliga och trodde att de skulle gå över av sig själv. Förmågan att upptäcka psykos i ett tidigt stadium bör således utvecklas inom primärvården och behandlingen av patienter med risk för psykos bör effektiviseras. Resultaten har publicerats i en undersökning av Raimo K. Salokangas m.fl. *Psykoosille altis potilas.*

Övergången från skola till arbetsliv är svår för unga som löper risk att bli utslagna

I Finland uppskattas 10 000–15 000 unga under 25 år löpa risk att bli utslagna och ha klara svårigheter att hantera sitt liv. Ett multidisciplinärt team utförde en rehabiliteringsundersökning för 58 unga, och enligt undersökningen hänger de ungas problem huvudsakligen samman med psykiska och sociala faktorer. Med hjälp av en god rehabiliteringsplan går det ändå att ta tag i problemen.

Hos majoriteten av de unga tog sig problemen uttryck i störningar i den mentala hälsan och beteendestörningar. En stor del konstaterades ha behov av mentalvårdstjänster, men tillgången till tjänster var ofta otillräcklig och också genomförandet av tjänsterna var förknippat med många problem. För en stor del av de unga kunde en målorienterad yrkesinriktad plan göras upp, men för en del gjordes bedömningen att planen kunde förverkligas först efter ytterligare undersökningar eller tillräcklig vård.

I rekommendationerna från projektet läggs vikt vid bl.a. tidig upptäckt av hjälpbehovet, ett helgjutet samarbete mellan olika myndigheter, en namngiven ansvarig instans för uppföljningen av rehabiliteringsplanen och utveckling av nya mentalvårdstjänster för unga. Resultaten har publicerats i undersökningen *Syrjäytymisvaarassa olevien vajaakuntoisten nuorten kuntoutustarpeen arviointi.*

Registeruppföljning på individnivå av FPA:s klienter

Målet för rehabiliteringen är att förbättra förutsättningarna för en person med funktionsnedsättning eller handikapp att leva självständigt. I takt med att rehabiliteringsbehovet ändras och efterfrågan på rehabiliteringstjänster ökar, har betydelsen av att utvärdera rehabiliteringsinsatsernas och rehabiliteringsverksamhetens effekter lyfts fram allt oftare.

Av de personer som avslutade sin FPA-rehabilitering år 2002 hade varannan tillhört arbetskraften när rehabiliteringen inleddes. En dryg fjärdedel var pensionerad eller fick sjukdagpenning. I slutet av år 2004 hörde 43 procent till arbetskraften. I fråga om ändringarna i arbetssituationen fanns skillnader utifrån bl.a. laggrunden för rehabiliteringen och rehabiliteringsklientens kön: i början och slutet av den undersökta perioden hörde en större andel av kvinnorna än av männen till arbetskraften.

Minskningen av andelen personer som hörde till arbetskraften visade sig i form av en ökning av andelen pensionerade, framförallt invalidpensionerade. Före slutet av år 2004 hade två procent av klienterna avlidit. Dödligheten bland männen var nästan dubbelt så hög som bland kvinnorna. Resultaten har publicerats i undersökningen Lind J, Aaltonen T, Halonen J-P, Klaukka T. *Kelan kuntoutuksen vuonna 2002 päättäneet. Kuntoutujien rekisteriseuranta vuosina 2002–2004.*

FPA:s hälsobarometer ger en bild av hälsosituationen i kommunerna

En jämförelse mellan kommunerna visar att människorna är friskast i skärgårdskommunerna på Åland och i Åboregionen samt i huvudstadsregionen. Svagast är hälsosituationen i Kajana och de tre sjukvårdsdistrikten i Savolax. Uppgifterna framkommer i Hälsobarometern, som finns på FPA:s webbsidor. I Hälsobarometern har man för varje kommun räknat ut ett indextal med hjälp av FPA:s registeruppgifter. Talet beskriver hur sjuk eller frisk befolkningen är i relation till medelvärdet för hela landet.

Till den förnyade Hälsobarometern har också fogats en interaktiv del, med vars hjälp användaren på egen hand kan granska indexens värden och utveckling inom de områden som användaren själv väljer. Det största behovet av uppgifterna har planerna vid sjukvårdsdistrikten, landskapsförbunden och de ekonomiska regionerna samt nyckelpersonerna inom hälsovårdscentralernas hälso- och sjukvård.

Hälsobarometern på Internet:

<http://www.kela.fi/terveyspuntari>

<http://www.fpa.fi/halsobarometern>

Forskningsrapporter publicerade i FPA:s vetenskapliga publikationsserier år 2007

Marketta Rajavaara:

Vaikuttavuusyhteiskunta. Sosiaalisten olojen arvostelusta vaikutusten todentamiseen. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 84, 2007.

Arja Helin-Salmivaara:

Non-steroidal anti-inflammatory drugs in Finland. Pharmacoepidemiology study with emphasis on serious adverse events. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 85, 2007.

Raimo Raitasalo:

Mielialakysely. Suomen oloihin Beckin lyhyen depressiokyselyn pohjalta kehitetty masennusoireilun ja itsetunnon kysely. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 86, 2007.

Ulla Hämäläinen, Vesa-Pekka Juutilainen ja Katri Hellsten:

Lukiolaisten ja ammatillista perustutkimtoa suorittavien elämäntilanne ja toimeentulo. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 87, 2007.

Helena Hämäläinen ja Monica Röberg:

Kokonaisvaltainen katse sydänkuntoutukseen. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 88, 2007

Pauli Forma, Johanna Kallio, Jukka Pirttilä ja Roope Uusitalo:

Kuinka hyvinvointivaltio pelastetaan? Tutkimus kansalaisten sosiaaliturvaa koskevista mielipiteistä ja valinnoista. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 89, 2007.

Laura Kallioma-Puha:

Vanhoille ja sairaille sopivaa? Omaishoitosopimus hoivan instrumenttina. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 90, 2007.

Raimo K.R. Salokangas ym.:

Psykoosille altis potilas. Sosiaali- ja terveysturvan tutkimuksia (Social trygghet och hälsa: undersökningar) 91, 2007.

Jukka-Pekka Halonen ym.:

Syrjäytymisvaarassa olevien vajaakuntoisten nuorten kuntoutustarpeen arviointi. Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia (Social trygghet och hälsa: rapporter) 73, 2007.

Jouko Lind, Tuula Aaltonen,

Jukka-Pekka Halonen ja Timo Klaukka:

Kelan kuntoutuksen vuonna 2002 päättäneet. Kuntoutujien rekisteriseuranta vuosina 2002–2004. Sosiaali- ja terveysturvan katsauksia (Social trygghet och hälsa: rapporter) 74, 2007.

Heikki Niemelä, Pertti Pykälä,

Risto Sullström ja Reijo Vanne:

Suomalaisen sosiaaliturvan kehitys ja kansalaisen elinvaiheet / Sosiaali- ja terveysturvan selosteita (Social trygghet och hälsa: referat) 57, 2007.

Katariina Hinkka ja Aila Järvikoski, toim.:

Kuntoutuksen tutkimusseminaari Rovaniemellä 9.5.2007. Sosiaali- ja terveysturvan selosteita (Social trygghet och hälsa: referat) 58, 2007

Mikko Kapanen, Markku Laatu ja Hannu Mattila:

Kela-barometri 2007. Tuloksia Kelan työyhteisöjen toiminnasta. Sosiaali- ja terveysturvan selosteita (Social trygghet och hälsa: referat) 59, 2007. PDF.

Redigerade och utgivna publikationer utanför FPA-serierna

Robert Castel:

Sosiaalinen turvattomuus – mitä on olla suojattu? Helsinki: Kelan tutkimusosasto, 2007.

Suomen lääketilasto 2007.

Helsinki: Kela ja Lääkelaitos, 2007.

Ytterligare information och beställningar

Alla publikationer som givits ut i serierna liksom största delen av de övriga publikationerna kan laddas ner gratis på forskningsavdelningens webbsidor: www.fpa.fi/forskning.

Beställning av tryckta publikationer:

publ@kela.fi eller tfn **020 434 1947**.

